

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ФАРМАЦЕВТИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
УКРАЇНСЬКА АКАДЕМІЯ НАУК
ГО «ВСЕУКРАЇНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ АПІТЕРАПЕВТІВ»
НАЦІОНАЛЬНИЙ НАУКОВИЙ ЦЕНТР
«ІНСТИТУТ БДЖІЛЬНИЦТВА ІМ. П.І. ПРОКОПОВИЧА»
НААН УКРАЇНИ

**«ЗАСТОСУВАННЯ МЕТОДІВ
ЛІКУВАННЯ І АПІПРЕПАРАТІВ
У МЕДИЧНІЙ, ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ
ТА КОСМЕТИЧНІЙ ПРАКТИЦІ»**

**МАТЕРІАЛИ ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
З МІЖНАРОДНОЮ УЧАСТЮ**

**29-30 березня 2018 року
м. Харків**

Харків
2018

УДК 615.1:616-085:638.1 (075.8)

ББК 53.5

3-36

Редакційна колегія: проф. Котвіцька А. А., проф. Тихонов О. І.,
проф. Загайко А. Л., проф. Ярних Т. Г.,
проф. Жилякова О. Т., проф. Шпичак О. С.

Упорядник: Шпичак О. С.

3-36 Застосування методів лікування і апіпрепаратів у медичній, фармацевтичній та косметичній практиці : матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з Міжнародною участю (29-30 березня 2018 р., м. Харків) / за редакцією академіка УАН О. І. Тихонова. – Х. : Вид-во «Оригінал», 2018. – 500 с.

Збірник містить матеріали всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю, на якій розглянуто теоретичні та практичні аспекти розвитку апітерапії та бджільництва в Україні. Висвітлені питання з технології ліків, аналізу та контролю якості лікарських засобів, фармакологічні та клінічні аспекти вивчення та впровадження нових лікарських апіпрепаратів, застосування продуктів бджільництва та їх стандартизованих субстанцій, економіко-правові, наукові, інформаційні аспекти лікарського забезпечення та фармацевтичної освіти.

Для широкого кола наукових та практичних робітників медицини, фармації, апітерапії, бджільництва та косметології. Матеріали публікуються мовою оригіналу. За достовірність матеріалів відповідальність несуть автори.

УДК 615.1:616-085:638.1 (075.8)

ББК 53.5

© Тихонов О. І., 2018

УДК 615.35: 615.36: 614.272

ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ

ДАНЬКЕВИЧ О.С., ПОНОМАРЕНКО А.В.

Національний фармацевтичний університет, м Харків
ponomarenkoanastasia555@gmail.com

Вступ. З давніх давен в традиційній східній медицині люди використовували лікарську сировину природного походження для лікування різних захворювань. Так, в китайській книзі Бень-Цао (книга про травини), складеної близько 5 тисяч років тому, описано близько 65 речовин тваринного походження, а в наукових працях Авіцени цей список включає вже близько 150 видів. Китайська і тибетська медицина як тонізуючий засіб використовувала стружку шкіри слона, кістки тигра - для посилення статевої діяльності, Кістки мавпи і бика - при ревматизмі, кістки черепахи - при анеміях.

Мета дослідження. Обґрунтування необхідності розробки складів і технологій лікарських засобів на основі сировини тваринного походження. Препарати природного походження містять складні нативні сполуки в найбільш прийнятному для організму людини вигляді. Наявність супутніх речовин часто обумовлює комплексний вплив на організм. Відомо з практики, що синтезовані аналоги іноді втрачають більшу чи меншу частину фармакологічної активності в порівнянні з продуктами, виділеними з природної сировини. Тому метою нашого дослідження було вивчення фармацевтичного ринку і даних літератури про застосування препаратів тваринного походження з метою визначення перспективи створення нових лікарських засобів на їх основі.

Методи дослідження: Контент-аналіз офіційних джерел інформації про лікарські засоби (Державний реєстр лікарських засобів, Довідник Відаль), маркетингові методи, статистичний аналіз.

Результати дослідження. У наш час асортимент препаратів природного походження показав, що вони дещо відрізня-

ються наприклад за технологією отримання, по сировині, з якої їх одержують, по природі біологічно активних речовин і фармакологічній дії (таблиця 1).

Таблиця 1.

Види класифікацій препаратів тваринного походження

Види класифікації	Групи препаратів і приклади
1. Технологічна класифікація	- Препарати висушених тканин (залоз) - <i>Адйурекрин</i> - Витяги для внутрішнього застосування - <i>Риб'ячий і борсуковий жир</i> - Високоочищені препарати для ін'єкцій - <i>Тималин</i>
2. По сировині	-Препарати щитовидної, паращитовидної, підшлункової і ін. залоз - <i>Інсулін, Кальцитонін</i> - Препарати Мукози - <i>Мукоза композитум</i> - Препарати печінки - <i>Витогепат, Риб'ячий жир</i> -Препарати слизової оболонки шлунка, підшлункової залози, сім'яників - <i>Пепсин, Ронідаза</i> - Препарати крові - <i>Солкосерил, Актосергін</i>
3. По природі БАР	- Білкові препарати - <i>Мезим</i> - Пептидні препарати - <i>Ендолутен</i> - Препарати кислот - <i>Луроніт</i> - Препарати мукополісахаридів - <i>Хондроїтин сульфат</i>
4. По характеру дій	- Гормональні - <i>Адреналін, Естрон</i> - Ферментні - <i>Лідаза, Пепсин, Панкреатин</i> - Вітамінів - <i>Витогепат</i> - Неспецифічної дії - <i>Пантокрин, Сіленін</i>

Препарати тваринного походження по об'єкту отримання, розрізняють: лікувальні тварини (живі медичні п'явки), сировина тваринного походження (панти) і продукти тваринного походження (муміє, мед, пилок, ланолін і ін.) [3].

Ендокринно-ферментні препарати ділять на: препарати гіпофіза; адреналін і його похідні, холестерин, тріпротамін, абомин, протамін-сульфат; препарати щитовидної і навколощитовидної залоз, статевих гормонів і гормонів кори надниркових залоз; препарати підшлункової залози; органопрепарати ферментативного дії; органопрепарати з м'язів, печінки, легень, рогів (пантів), кісток, хрящів тварин; препарати з крові, селезінки і головного мозку тварин і людини; препарати, що містять отрути, препарати жовчі і інші біогенні препарати [1].

Також існує класифікація препаратів за видами тварин, наприклад, продукти оленярства (панти, роги, кров оленів), продукти бджільництва (віск, отрута, прополіс, апілак, мед, пилок, перга), продукти змій (отрута) і т.д. Джерелами для препаратів можуть бути також велика рогата худоба, телята, свині, дрібна рогата худоба, інші види тварин [2].

Зустрічається класифікація за хімічним складом сировини: групи восків (бджіл, кашалотів, овець), отрут (бджіл і змій) жирів (риб, свиней та ін.). Тваринні воски - це або відкладення (бджолиний віск), або виділення (ланолін), або продукти, що утворюються спільно з тригліцерідами і становлять значну частку жирової маси тварин (спермацет) [17].

За фармакологічною дією препарати природного походження відрізняються великою різноманітністю: біостимулятори (препарати пантів, муміє, апілак), засоби для лікування невралгії, ревматизму та ін. (препарати отрут змій і бджіл) [8], ранозагоювальні засоби (препарати прополісу і меду), лікувально-профілактичні засоби і продукти дієтичного харчування (мед, пилок, перга) [4].

Спеціальною сировиною для отримання органопрепаратів є: молочна залоза, жовч, жовчні камені, кров, легені, головний мозок, спинний мозок, печінка, плід, нирки, селезінка, слизові оболонки язика великої рогатої худоби, склоподібне тіло ока, трахеї, хрящі, пузирчасті залози, серце, передміхурова залоза [5].

Так як тваринна сировина нестійка при зберіганні і транспортуванні, її по можливості швидко піддають консервації.

Для запобігання від розкладання нетеплостійку сировину висушують і одночасно стерилізують при підвищеній температурі [11]. Необхідно мати на увазі, що цілющі властивості багатьох органів при цих процесах можуть зазнати змін. Для кожного органопрепарату характерний свій метод виготовлення, але для однакових груп органопрепаратів методи виробництва подібні, що дає можливість групувати деякі методи виготовлення однорідних препаратів.

Виробництво препаратів з висушених органів ділиться на кілька стадій: очищення сировини, подрібнення, сушіння, знежирення, видалення екстрагенту з знежиреного матеріалу, отримання порошків, таблеток, пігулок і інших препаратів [7].

Лікарські препарати тваринного походження мають більше переваг в сучасній медицині, так як вони, на відміну від синтетичних, м'якше впливають на людський організм. Рідкість появи побічних ефектів і алергічних реакцій дозволяє розширити область застосування даних ліків. Лікарські препарати тваринного походження застосовуються для лікування багатьох захворювань, а також для загального зміцнення організму [16].

Треба відзначити, що в сучасній практиці найчастіше, використовуються не самі об'єкти тваринного походження, а продукти переробки: тваринні жири, виділення, продукти життєдіяльності бджіл і інші [6].

Висновки. Можна сказати, що на даний момент продукти тваринного походження вивчені в різному досить добре. Наприклад, зміїна отрута, медична п'явка, продукти бджільництва вивчені досить добре: встановлено їх хімічний склад, способи заготівлі, застосування в медицині і отримані ряд препаратів. Таким чином, лікарські препарати тваринного походження є невід'ємною частиною сучасної фармакотерапії.

Список літератури:

- 1) Белоусов Е. А., Белоусова О. В., Марцева Д. С. Формирование рационального ассортимента лекарственных препаратов, обладающих адаптогенной активностью //Научные

- ведомости Белгородского государственного университета. Серия: Медицина. Фармация. - 2016. - Т. 35. - №. 19 (240).
- 2) Беляева Л. Е. и др. Рыбий ящр предотвращает развитие артериальной гипертензии, нарушения тонуса коронарных сосудов и сократимости миокарда, вызванных пренатальным стрессом //Достижения фундаментальной, клинической медицины и фармации: материалы 72-й науч. сес. сотр. ун-та, 25-26 янв. 2017 г.-2017.
 - 3) Брандорф А. З., Ивойлова М. М. Научно обоснованные аспекты эффективного получения маточного молочка //Пчеловодство. - 2016. - №. 10. - С. 54-57.
 - 4) Вилкова Н. Д. Маркетинговое исследование рынка полиферментных препаратов //Бюллетень медицинских интернет конференций. - Общество с ограниченной ответственностью Наука и инновации, 2017. - Т. 7. - №. 6. - С. 1233-1233.
 - 5) Воробиевская С. В. Эндокринные и экзокринные органы убойных животных как источник медицинских и ветеринарных препаратов //Проблемы и перспективы инновационного развития агротехнологий: Материалы XX Международной научно-производственной конференции (Белгород, 23-25 мая 2016 г.). Том 1. - Белгород: Издательство ФЕБОУ ВО Белгородский ЕАУ, 2016.-359 с. - 2016.-С. 69.
 - 6) Диденко Н. В., Шорохова А. В. Применение продуктов пчеловодства в фармацевтической промышленности //Вестник научных конференций. - ООО Консалтинговая компания Юком, 2016. -№. 11-5. - С. 70-71.
 - 7) Дилаев И. С., Мурашова Е. А. Совершенствование технологии получения маточного молочка //Вестник Совета молодых ученых Рязанского государственного агротехнологического университета имени ПА Костычева. - 2015. - №. 1. -С. 93-96.
 - 8) Ю.Залилова З. А., Маннапова Р. А. Контроль производства продукции пчеловодства//Фундаментальные исследования. - 2016. -№. 5-1.-С. 131-135.

- 9) Кириченко О. М. и др. Ферментні лікарські засоби для регуляції травлення на ринку України: оцінка структури споживання. - 2016. - С. 290-293.
- 10) Комиссаренко И. А., Дубцова Е. А., Лазебник Л. Б. Природное лекарствовпчелиный яд // Фарматека. - 2016. - №. 20. - С. 49-52.
- 11) М.Луговська Е. Е. и др. Практичні розробки лабораторії технології біопрепаратів Інституту біохімії ім. ОВ Палладіна ПАН України за період 1991-2010 рр // The Ukrainian Biochemical Journal. - 2015. - №. 87, № 5. - С. 141-149.
- 12) Малахов В. О. Використання методу апітерапії в реабілітації хворих // Фізична реабілітація та рекреаційно-оздоровчі технології. - 2016. - №. 1. - С. 61-65.
- 13) Маравина И. Н., Медведева О. А., Панкрушева Т. А. Исследования в области разработки лекарственных карамелей с хлорофиллиптом и прополисом // Фармацевтическое образование, наука и практика: горизонты развития. - 2016. - С. 341.
- 14) Масловский Л. В. Дифференцированное применение ферментных препаратов в лечении хронического панкреатита // Эффективная фармакотерапия. - 2014. - №. 13. - С. 8-14.
- 15) Мёсснер Й. Лечение панкреатическими ферментами // Фарматека. - 2015. - №. 2. - С. 83-88.
- 16) Салова Т. Ю., Еромова Н. Ю. Теоретические аспекты получения биологически активных веществ из растительного и животного сырья // Успехи современного естествознания. - 2016. - №. 3-0. - С. 39-43.
- 17) Сепиашвили Р. И. Иммунотропные препараты: классификация, проблемы и перспективы // Аллергология и иммунология. - 2015. - Т. 16. - №. 1. - С. 64-69.

ТЕХНОЛОГІЧНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ ДОПОМІЖНИХ РЕЧОВИН СИРОПУ ІМУНОМОДУЛЮЮЧОЇ ДІЇ З ЕХІНАЦЕЇ ПУРПУРОВОЇ НА ЙОГО СМАКОВІ ЯКОСТІ.....	121
Зубченко Т.М., Шпичак О.С.	
АНАЛІЗ ТОВАРНОГО АСОРТИМЕНТУ АППРОДУКТІВ ДЛЯ ЛІКУВАННЯ ЗАХВОРЮВАНЬ КІСТКОВО-М'ЯЗОВОЇ СИСТЕМИ НА ФАРМАЦЕВТИЧНОМУ РИНКУ ЦЕНТРАЛЬНОГО РЕГІОНУ УКРАЇНИ	131
Германюк Т.А., Івко Т.І., Бобрицька Л.О., Шпичак О.С., Шпичак А.О.	
СОВРЕМЕННЫЕ ТЕНДЕНЦИИ В МЕЗОТЕРАПИИ ..	136
Бобро С.Г., Тихонов А.И., Башура А.Г., Тихонова С.А.	
ПЕРСПЕКТИВИ ЗАСТОСУВАННЯ АПТЕРАПІЇ	145
Герасимова І.В., Ярних Т.Г.	
ГУАРАНА: ПЕРСПЕКТИВИ ДОСЛІДЖЕННЯ І ВИКОРИСТАННЯ У ФАРМАЦІЇ, МЕДИЦИНІ ТА КОСМЕТОЛОГІЇ.....	147
Пінкевич В.О., Бобрицька Л.О.	
ВАЖКІ МЕТАЛИ	152
Блажеєвський М.Є.	
ПЕРСПЕКТИВИ СТВОРЕННЯ ЛІКАРСЬКИХ ПРЕПАРАТІВ ТВАРИННОГО ПОХОДЖЕННЯ	157
Данькевич О.С., Пономаренко А.В.	
ОБОСНОВАНИЕ СОСТАВА НОВОГО ФИТОГЕЛЯ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ РИНОСИСУСИТА	163
Хохленкова Н.В., Пашенко Е.В.	
РАЗРАБОТКА ТЕХНОЛОГИИ ПРЕПАРАТОВ С НАФТАЛАНОМ И ИХ ПРИМЕНЕНИЕ В МЕДИЦИНСКОЙ ПРАКТИКЕ	168
Орловская Н.Ф.	

ЛЕЧЕБНОЕ ДЕЙСТВИЕ ТРУТНЕВОГО РАСПЛОДА И ЕГО ПРИМЕНЕНИЕ	171
Тихонов А.И., Богуцкая Е.Е.	
РАЗРАБОТКА СОСТАВА И ТЕХНОЛОГИИ КОМБИНИРОВАННОГО ЛЕКАРСТВЕННОГО ПРЕПАРАТА С НИФУРОКСАЗИДОМ ДЛЯ ЛЕЧЕНИЯ КИШЕЧНЫХ ИНФЕКЦИЙ	177
Фарес Р., Бобрицкая Л.А.	
GROUNDING OF SEMISOLID MEDICINAL FORMS PRODUCTION ON NATURE COMPONENTS	185
Kovalev V.M., Yarnykh T.G., Kovalev V.V.	
УЛЬТЕРАПИЯ: СУТЬ ОЗДОРОВЛЕНИЯ.....	191
Анненков Ф.	
ВИЗНАЧЕННЯ ВЕНЛАФАКСИНУ В БІОЛОГІЧНИХ ОБ'ЄКТАХ МЕТОДОМ ВИСОКОЕФЕКТИВНОЇ РІДИННОЇ ХРОМАТОГРАФІЇ.....	197
Баярка С.В., Карпушина С.А.	
ОПТИМІЗАЦІЯ УМОВ ІЗОЛЮВАННЯ СУЛЬПРИДУ З БІОЛОГІЧНИХ РІДИН	203
Баярка С.В., Карпушина С.А., Степаненко В.І., Мороз В.П.	
APPEARANCE OF DISEASES SURFACE-CUTTING TRACT	209
Bogdan N.S., Palamar A.O., Goroshko O.M.	
ЗАБРУДНЕННЯ ВОДНИХ ОБ'ЄКТІВ ФАРМАЦЕВТИЧНИМИ ПРЕПАРАТАМИ (ОГЛЯД)....	215
Нетьосова К.Ю., Євсеева Л.В., Губін Ю.І., Журавель І.О., Бондарь Н.Г.	
ЗАСТОСУВАННЯ АНТИБАКТЕРІАЛЬНИХ ПРЕПАРАТІВ У ВЕТЕРИНАРІЇ ТА СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ (ОГЛЯД).....	221
Нетьосова К.Ю., Євсеева Л.В., Губін Ю.І., Журавель І.О., Бондарь Н.Г.	